

Afgørelser – Reg. nr.: 01545.00

Fredningen vedrører: Birkerød Kirke

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   18-08-1980, 08-03-1952

Fredningsnævnet   19-04-1951

Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

REG. NR. 1545.

18/8. 1980.

År 1980, den 18. august, har overfredningsnævnet afsagt følgende

t i l l æ g s k e n d e l s e

til overfredningsnævnets kendelse af 8. marts 1952 om fredning af Birkerød kirkes omgivelser (sag nr. 1055/51-1/80).

I skrivelse af 29. november 1971 meddelte overfredningsnævnet tilsagn om at ville ophæve overfredningsnævnets kendelse af 8. marts 1952 om fredning af Birkerød kirkes omgivelser for så vidt angår den del af præstegårdshaven på matr.nr. 1 a, Birkerød By, Birkerød, som ville medgå til en nødvendig udvidelse af Stationsvej.

I skrivelse af 15. juni 1973 meddelte overfredningsnævnet dernæst principiel godkendelse af, at der på den nævnte ejendom uanset fredningen kunne etableres en randbebyggelse langs Hovedgaden med tilhørende parkerings- og vej-anlæg. Denne godkendelse blev meddelt på betingelse af, at de kirkelige myndigheder gav afkald på retten ifølge fredningskendelsen til eventuelt at opføre præstegårdsbygninger på ejendommen med en anden beliggenhed end den nuværende. I skrivelse af 20. november 1973 meddelte kirkeministeriet, at man under visse forudsætninger ville være sindet at tiltræde denne ændring af fredningskendelsen.

I skrivelse af 12. juni 1978 tiltrådte overfredningsnævnet en udstykning af 2 parceller af ejendommen. Den ene parcel på 889 m² skulle anvendes til Stationsvejs udvidelse. Den anden parcel på 1.906 m² skulle medgå til den nævnte randbebyggelse m.v. og er med landbrugsministeriets approbation af 12. juli 1978 selvstændigt matrikuleret som 1 em, Birkerød By, Bistrup (nu Birkerød) og senere bortset fra arealer nu med status som kommunevej, herunder et indhak i matr.nr. 1 a, der var beregnet til vendeplads - sammenlagt med andre arealer til matr.nr. 1 z, sstd.

Den nærmere planlægning af den omhandlede randbebyggelses ud-
forning og indpasning i kommunens centerplanlægning har trukket ud. Det endelige
planlægningsmæssige grundlag foreligger nu i den af Birkerød byråd den 26. sep-
tember 1979 vedtagne lokalplan nr. 14. Kirkeministeriet har herefter i skrivelse
af 14. april 1980 meddelt endelig tiltræden af, at der foretages den ændring af
fredningskendelsen, som overfredningsnævnet havde stillet som vilkår for sin prin-
cipgodkendelse af 15. juni 1973.

Lokalplanen har opgivet det nævnte indhak i matr.nr. 1 a, der var be-
regnet til vendeplads. Dette areal vil blive nedlagt som vej og påny henlagt under
matr.nr. 1 a.

Efter de nugældende bestemmelser i naturfredningslovens §§ 34 og 34 a
kan ændringer og hel eller delvis ophævelse af fredningsbestemmelser kun foreta-
ges under iagttagelse af reglerne for gennemførelse af nye fredninger. Da reali-
tetsafgørelserne i sagen imidlertid er truffet af overfredningsnævnet før tidspunk-
tet for ikrafttrædelsen af de nugældende bestemmelser, findes disse bestemmelser
ikke at være til hinder for, at der ved nærværende tillægskendelse i overensstem-
melse med de før 1. januar 1979 gældende regler bestemmes følgende:

1. Overfredningsnævnets kendelse af 8. marts 1952 ophæves for så vidt
angår de under matr.nr. 1 a, Birkerød By, Birkerød, oprindeligt henhørende are-
aler, som enten er omfattet af lokalplan nr. 14 for Birkerød kommune eller med-
går til en udvidelse af Stationsvej.
2. Kendelsens bestemmelse om, at "der af kirkeministeriet (kan) træf-
fes afgørelse om eventuel ny placering af præstegårdsbygningerne, sålænge area-
let administreres af de kirkelige myndigheder, ophæves.

P. O. V.

Bendt Andersen
Bendt Andersen
overfredningsnævnets formand

Indført i dagbogen for retten
i Hørsholm

den 12 SEP. 1980

K.O. 2-13/10-80

Akt. skab:
LYST

Nr. 310

ic

[Handwritten signatures and notes at the bottom of the page]

REG. NR. 1545

Løst af 1. m. m.
 Karød by og sogn
 Dokument udført 20. feb 1973. Skrevet med henvisning til 1788
 omkring matrikel nr. 144 23.8/198
 Paul Hart Clausen
 Juni 1952

fudek efter opførelse
 af tillægskvælden af 18/8. 1980

[Handwritten signature]

OVERFREDNINGSNÆVNET>

8/3. 1954

U D S K R I F T

af

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL.

År 1952, den 8. marts, afsagde overfredningsnævnet på grundlag af mundtlig og skriftlig votering følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 1055/51 vedrørende fredning af Birkerød kirkes omgivelser.

I den af fredningsnævnet for Frederiksborg amt den 19. april 1951 afsagte kendelse hedder det:

"I et cirkulære af 26. januar 1949 har kirkeministeriet - i forståelse med statsministeriet - udtalt ønske om, at kirkernes og kirkegårdenes omgivelser kommer til at fremtræde så smukt og værdigt som muligt, specielt således at skæmmende bebyggelser ikke anbringes så nær ved kirken (kirkegården), at skønhedsværdier går tabt eller kirkelige interesser krænkes.

I denne anledning har nævnet efter forhandling med provsten, menighedsrådet og sognerådet behandlet spørgsmålet forsåvidt Birkerød kirke angår.

Denne kirke, der er en senromansk, meget anseelig kampestensbygning med et usædvanligt stateligt tårn (særlig bekendt for sine kalkmalrier og sin pragtfulde altertavle) har på grund af Birkerøds stærke udvikling ikke kunnet undgå - med hensyn til omgivende bebyggelse - i nogen grad at få karakter af en købstadskirke.

Nævnet henstiller derfor, at kommunalbestyrelsen forsåvidt fremtidig bebyggelse og ændringer i den nuværende bebyggelse angår vil være opmærksom på - gennem byplan og byggevedtægt - i så høj grad som muligt at bevare kirken og dennes omgivelser som et smukt led i bybilledet.

Dette gælder især den gamle, smukke bebyggelse mod vest og det ubebyggede areal mod øst, tilhørende kroen.

Iøvrigt har nævnet med lodsejerne og menighedsrådet opnået de nedenfor anførte aftaler."

Konklusionen er sålydende:

"På matr. nr. 38a, tilhørende fru Frederiksen (hvis adkomst dog ikke er tinglyst) og som er beliggende vest for kirken (nord for parkeringspladsen) i kirkegårdens umiddelbare nærhed må ombygninger kun foretages efter forhandling med provstiudvalget.

På matr. nr. 37a (ligeledes mod vest), tilhørende vognmand H. F. Jensen, og hvor der findes et ret stort udhus i kirkegårdens umiddelbare nærhed samt et lille, under nedrivning værende skur, må der kun ombygges eller tilbygges efter forhandling med provstiuvalget. Der må derhos - bortset fra en eventuel ny garage - intet skæmmende opføres mellem kirkegården og bygningerne.

Disse forpligtelser gælder dog ikke med hensyn til den nordlige del af haven (beliggende vest og tildels nord for kirken, i nærhed af kapellet). For denne del gælder kun den almindelige regel i Danske Lov 2-22-74, hvorefter der ikke må bygges noget i en afstand af 3 alen fra kirkegårdsmuren.

På matr. nr. 37d, beliggende nordvest for kirken og tilhørende fru Annagrethe Weber, må intet skæmmende opføres i en afstand af 10 m fra kirkegården.

På matr. nr. 36, beliggende mod nord og tilhørende sognefoged og kirkeværge J. C. Bentsen, må intet skæmmende opføres i en afstand af 5 m fra kirkegården.

Ved skæmmende indretninger forstås hønsehuse, skure, retirader, garager, drivhuse, boder, sprøjtehuse, ledningsmaster, transformatorstationer o. lign.

I præstegårdshaven mod syd (på den anden side af vejen), matr. nr. 1a må intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres.

Sidstnævnte bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at der af kirkeministeriet træffes afgørelse om eventuel ny placering af præstegårdsbygningerne, så længe arealet administreres af de kirkelige myndigheder.

Denne kendelse vil være at tinglyse som servitutstiftende på matr. nr. 38a, 37a, 37d, 36 og 1a af Birkerød by og sogn.

Påtaleret har fredningsnævnet for Frederiksborg amt og menighedsrådet for Birkerød kirke, hver for sig eller i forening."

Kendelsen er indanket af fru Olga Frederiksen og vognmand H. F. Jensen, begge ved sagfører, cand. jur. Erik Freitag, som bestrider, at der mellem dem og fredningsnævnet er truffet nogen aftale, og derfor ikke kan anerkende de i kendelsen nævnte rådighedsindskrænkninger.

Overfredningsnævnet har den 8. september 1951 besigtiget de pågældende arealer og forhandlet med de ankende samt andre i sagen interesserede. Sagfører, cand. jur. Erik Freitag mødte for fru Olga Frederiksen samt for og med vognmand H. F. Jensen.

Sagfører Freitag ønskede præciseret i kendelsen, at når der i be-

stemmelserne vedrørende hans klienters ejendomme bruges udtrykket "efter forhandling med provstiudvalget", er meningen kun, at sagen skal forelægges for provstiudvalget, medens det, hvis der ikke opnås enighed, er ejeren der har bestemmelsesretten. Dette blev tiltrådt af overfredningsnævnet.

Det aftaltes med vognmand H. F. Jensen, at bestemmelsen om forhandling med provstiudvalget for hans vedkommende gælder enhver anbringelse af skure o.l. på arealet mellem bygningen og kirkegården, medens på den anden side kendelsens byggeforbud udgår.

Kendelsens bemærkninger vedrørende Danske Lovs 2-22-74 findes at burde udgå.

Da overfredningsnævnet iøvrigt kan tiltræde det i kendelsen anførte, vil denne være at stadfæste med de af det foranstående følgende ændringer.

De fredede arealer er vist på et kort nr. Fr. 131, som er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Den af fredningsnævnet for Frederiksborg amt den 19. april 1951 afsagte kendelse vedrørende fredning af Birkerød kirkes omgivelser stadfæstes med de af det foranstående følgende ændringer.

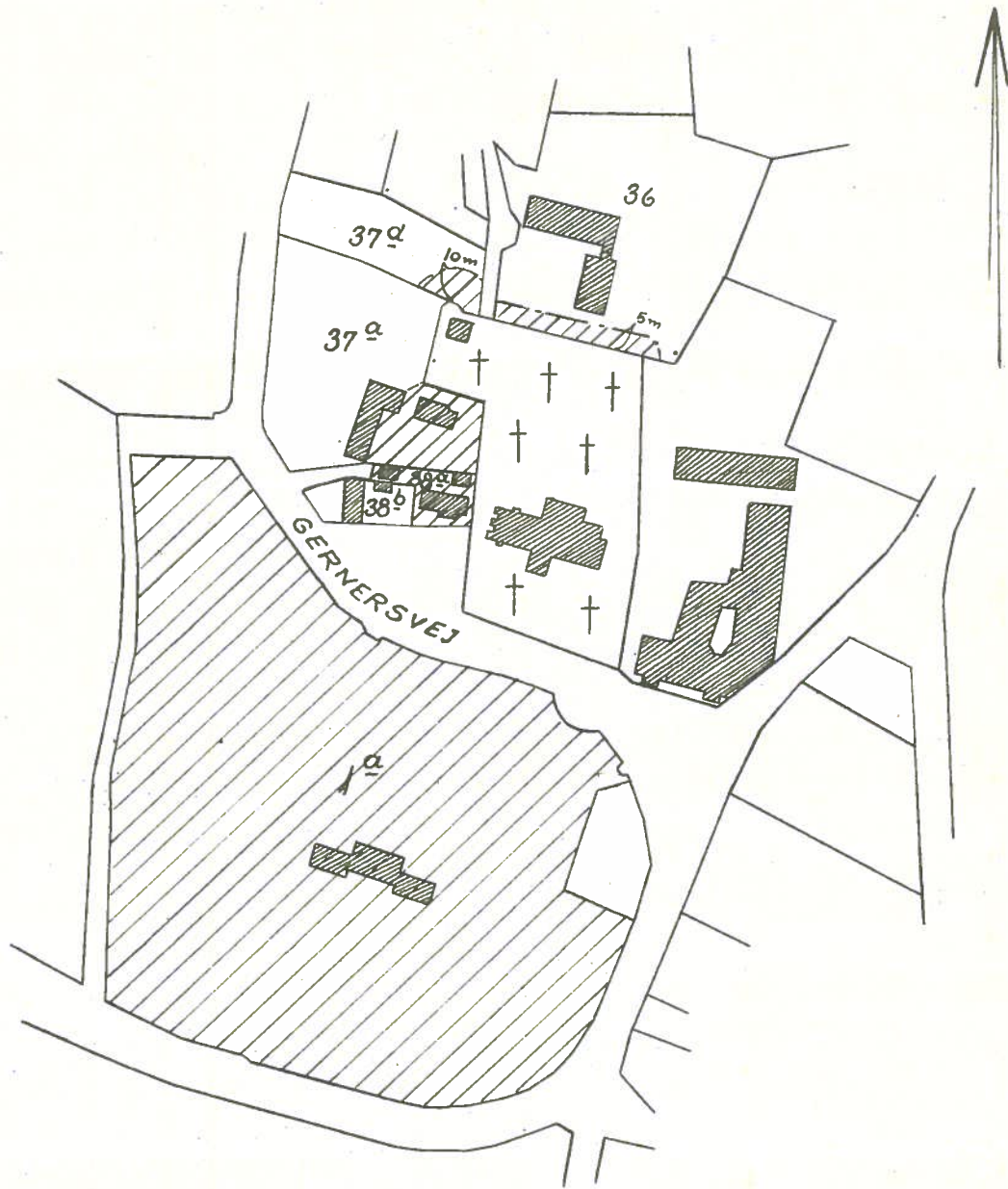
Udskriftens rigtighed
bekræftes.

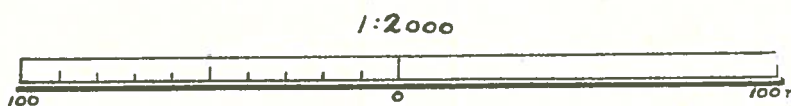
F. Gnæge

overfredningsnævnets sekretær

BIRKERØD KIRKE

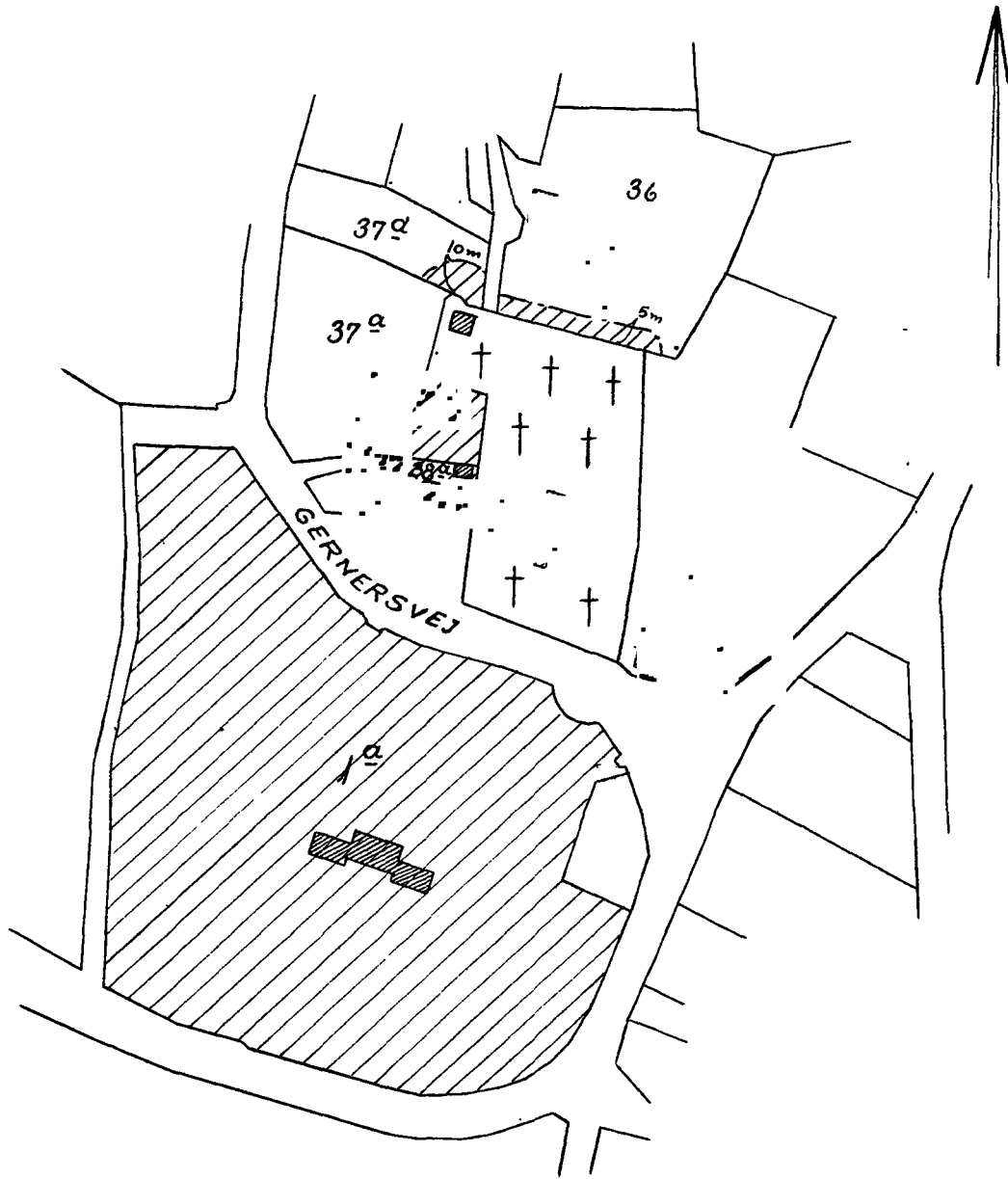

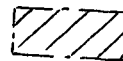
 AREALER OMFATTET AF
FREDNINGSBESTEMMELSER I.H.T
NÆRVÆRENDE KENDELSE

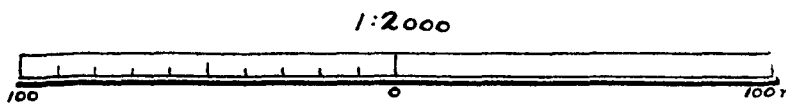

Naturfredningskonsulentens kontor København d. 27-2-52
By: BIRKERØD Sogn: —
Plan nr. Fr. 131

BIRKERØD KIRKE

 AREALER OMFATTET AF
FREDNINGSBESTEMMELSER I.H.T
NÆRVÆRENDE KENDELSE

Naturfredningskonsulentens kontor
København d. 27-2-52

By: BIRKERØD
Sogn: —

Plan nr. Fr. 131

FREDNINGSNÆVNET >

K E N D E L S E

afsagt den 19. april 1951

af naturfredningsnævnet for Frederiksborg amt.

I et cirkulære af 26. januar 1949 har Kirkeministeriet - i forstaaelse med Statsministeriet - udtalt ønske om, at kirkernes og kirkegaardenes omgivelser kommer til at fremtræde saa smukt og værdigt som muligt, specielt saaledes at skæmmende bebyggelser ikke anbringes saa nær ved kirken (kirkegården), at skønhedsværdier gaar tabt eller kirkelige interesser krænkes.

I denne anledning har nævnet efter forhandling med provsten, menighedsraadet og sogneraadet behandlet spørgsmaalet forsaavidt Birkerød kirke angaar.

Denne kirke, der er en senromansk, meget anseelig kampestensbygning med et usædvanlig stateligt taarn (særlig bekendt for sine kalkmalerier og sin pragtfulde altertavle) har paa grund af Birkerøds stærke udvikling ikke kunnet undgaa - med hensyn til omgivende bebyggelse - i nogen grad at faa karakter af en købstadskirke.

Nævnet henstiller derfor, at kommunalbestyrelsen forsaavidt fremtidig bebyggelse og ændringer i den nuværende bebyggelse angaar vil være opmærksom paa - gennem byplan og byggevedtægt - i saa høj grad som muligt at bevare kirken og dennes omgivelser som et smukt led i bybilledet.

Dette gælder især den gamle, smukke bebyggelse mod vest og det ubebyggede areal mod øst, tilhørende kroen.

Iøvrigt har nævnet med lodsejerne og menighedsraadet opnaaet de nedenfor anførte aftaler.

H e r e f t e r b e s t e m m e s :

Paa matr. nr. 38 a, tilhørende fru Frederiksen (hvis adkomst dog ikke er tinglyst) og som er beliggende vest for kirken (nord for parkeringspladsen) i kirkegaardens umiddelbare nærhed maa ombygninger kun foretages efter forhandling med provstiudvalget.

Paa matr. nr. 37 a (ligeledes mod vest), tilhørende vognmand H. I. Jensen, og hvor der findes et ret stort udhus i kirkegaardens umiddelbare nærhed samt et lille, under nedrivning værende skur,

maa der kun ombygges eller tilbygges efter forhandling med provstiudvalget. Der maa derhos - bortset fra en eventuel ny garage - intet skæmmende opføres mellem kirkegården og bygningerne.

Disse forpligtelser gælder dog ikke med hensyn til den nordlige del af haven (beliggende vest og tildels nord for kirken, i nærhed af kapellet). For denne del gælder kun den almindelige regel i Danske Lov 5-2-74, hvorefter der ikke maa bygges noget i en afstand af 3 alen fra kirkegaardsmuren.

Paa matr. nr. 37 d, beliggende nordvest for kirken og tilhørende fru Annagrethe Webér, maa intet skæmmende opføres i en afstand af 10 m fra kirkegården.

Paa matr. nr. 36, beliggende mod nord og tilhørende sognefoged og kirkeværge J. C. Bentsen, maa intet skæmmende opføres i en afstand af 5 m fra kirkegården.

Ved skæmmende indretninger forstaas hønsehuse, skure, retirader, garager, drivhuse, boder, sprøjtehuse, ledningsmaster, transformatorstationer o. lign.

I præstegaardshaven mod syd (paa den anden side af vejen), matr. nr. 1 a maa intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres.

Sidstnævnte bestemmelse skal dog ikke være til hinder for, at der af kirkeministeriet træffes afgørelse om eventuel ny placering af præstegaardsbygningerne, saalænge arealet administreres af de kirkelige myndigheder.

Denne kendelse vil være at tinglyse som servitutstiftende paa matr. nr. 38 a, 37 a, 37 d, 36 og 1 a af Birkerød by og sogn.

Faataleret har fredningsnævnet for Frederiksborg amt og menighedraadet for Birkerød kirke, hver for sig eller i forening.

J. L. Buch.

Carl Poulsen.

A. Rønje.

Ændringer i eller Omstødelse af denne
Kendelse kan kun kræves, hvis den inden
4 Uger indankes for Overfredningsnævnet,
Slotsholmsgade 10, København K.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 01545.00

Dispensationer i perioden: 19-08-1985

Naturfredningsnævnet for
Frederiksborg amts sydlige fredningskreds

Adr.: Kriminaldommerkontoret
Torvet 3-5, 3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 98 00 ml. kl. 9-12

Hillerød, den 19 AUG. 1985

F.S.nr. 49/85.

REG. NR. 01545.000

Ang. bebyggelse på matr. nr. 38 a Birkerød, Henrik Gernersvej 6.

Ved brev af 20. marts 1985 har Birkerød Kommune, Teknisk Forvaltning, ansøgt om nævnets godkendelse af en ombygning og renovering af eksisterende bebyggelse på matr. nr. 38 a Birkerød by.

Ejendommen er fredet i henhold til Naturfredningsnævnets kendelse af 19. april 1951, som stadfæstet ved Overfredningsnævnets kendelse af 8. marts 1952, som en del af fredningen af Birkerød Kirke med det formål at bevare kirken og dens omgivelser som et smukt led i bybilledet. Ombygning må kun foretages efter forudgående forelæggelse for Provstiudvalget. Naturfredningsnævnet og Menighedsrådet for Birkerød Kirke har påtaleret hver for sig eller i forening.

Ifølge byggeandragendet ansøges om tilladelse til nedrivning af 2 nedslidte skorstene, ændring af gulvkonstruktion til at være isoleret betongulv belagt med klinker, indretning af badeværelse og nyt køkken i stueplan samt på 1. sal isolering af værende værelser. Udvendigt erstattes alle vinduer og døre med nyt og isat 2 lags termoglas, men den nuværende inddeling og størrelse bevares. Der oplægges nyt stråtag, og det nedslidte kvistparti ved indgangssiden nedrives og erstattes med stråttækt kvistparti. Udhus renoveres og bevarer sin nuværende form og inddeling med tegltag.

Fredensborg Provstiudvalg og Birkerød Kirkes Menighedsråd har godkendt den projekterede ombygning, efter at ejendommens ejer har forpligtet sig til at genopføre de 2 skorstene, den ene

muligvis som attrap.

Birkerød Kommunes tekniske forvaltning har udtalt at kunne imødekomme ansøgningen på følgende betingelser:

- ... at facademure skures og kalkes hvide,
- at størrelser på vinduer og døre ikke ændres, ligesom der ikke må ændres på inddeling af glasarealerne eller ramme- og sprosseprofiler i vinduerne. Såfremt vinduer forsynes med termoglas, skal dette sættes i indvendige rammer,
- at farve på udvendigt træværk skal godkendes af kommunen,
- at tag på gavlkvist i sydfacaden dækkes med sort tagpap,
- at ny kvist i stråtag på nordsiden af bygningen trækkes så langt ned på tagfladen, at kvistryggen ikke danner pukkel på mønningen, og
- at skorstenspiber genopføres i mursten, skures og kalkes hvide. Skorstenspiberne skal føres op i rygningen og mures med sokkel og udkragninger, jfr. vedlagte foto..."

Kommunens betingelser er begrundet i, at man ønsker at bevare bebyggelsen med sin hidtidige fremtræden i overensstemmelse med tillæg nr. 5 til partiel byplanvedtægt nr. 11 § 3, punkt 7.

Sagen har af nævnet været forelagt Hovedstadsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

Således foranlediget meddeler nævnet herved i medfør af fredningskendelse af 8. marts 1952 for sit vedkommende tilladelse til den ansøgte ombygning og renovering i overensstemmelse med de fremsendte tegninger på følgende betingelser:

- at facademure skures og kalkes hvide,
- at størrelser på vinduer og døre ikke ændres, ligesom der ikke må ændres på inddeling af glasarealerne eller ramme- og sprosseprofiler i vinduerne. Såfremt vinduer forsynes med termoglas, skal dette sættes i indvendige rammer,
- at farve på udvendigt træværk skal godkendes af kommunen,
- at tag på gavlkvist i sydfacaden dækkes med sort tagpap,
- at ny kvist i stråtag på nordsiden af bygningen trækkes så langt ned på tagfladen, at kvistryggen ikke danner pukkel på mønningen, og
- at skorstenspiber genopføres i mursten, skures og kalkes hvide. Skorstenspiberne skal føres op i rygningen og mures med sokkel og udkragninger, jfr. vedlagte foto.

Den af nævnet således meddelte tilladelse bortfalder i medfør af naturfredningslovens § 64 a, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra tilladelsens meddelelse.

Nævnets afgørelse kan inden 4 uger påankes til Overfredningsnævnet af den, der har begæret fredningsnævnets afgørelse, vedkommende amtsråd, Hovedstadsrådet, kommunalbestyrelsen samt anerkendte foreninger og institutioner, der virker for gennemførelse af naturfredningslovens formål. Den meddelte tilladelse kan derfor ikke udnyttes før ankefristens udløb, jfr. naturfredningslovens § 58.

En genpart af afgørelsen er fremsendt til bygherren Birger Sand, Tømrermester ApS, Kattehaiegård, Kattehale, 3460 Birkerød, og Arkitekt- & Ingeniørfirmaet Richard Bech Jensen ApS, Carinaparken 119, 3460 Birkerød.

Lis Lauritsen
Lis Lauritsen
Formand

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Dommerkontoret
Hummeltoftevej 10
2830 Virum
Telefon: 45 85 33 55
Telefax: 45 85 33 19

Den 9. september 2008
FRS nr. 39/08 sum

Rudersdal kommune
Byplan
Øverødvej 2
2840

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

KOPI

10 SEP. 2008

J. nr. 08/15866 Midlertidig oplagsplads/byggeplads i Den Gamle Præstegårdshave i Birkerød

Ved skrivelse af 20. juni 2008 har Rudersdal Kommune fremsendt en ansøgning fra Schaumann Development A/S om tilladelse til etablering af en oplagsplads/byggeplads i Den Gamle Præstegårdshave i Birkerød i forbindelse med et forestående centerbyggeri umiddelbart øst for haven. Tilladelsen ønskes for perioden fra den 1. november 2008 til den 1. juli 2012.

Det fremgår af sagen, at Schaumann Development A/S skal forestå byggeriet, og at havearealet ejes af Rudersdal Kommune.

Området er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 8.marts 1952 om fredning af Birkerød Kirkes omgivelser.

Fredningsnævnet har foretaget besigtigelse den 28. august 2008 med repræsentanter for Rudersdal Kommune, Schaumann Development A/S, Danmarks Naturfredningsforening og Miljøcenter Roskilde.

Friluftsrådet har i skrivelse af 21. august 2008 gjort indsigelse mod det ansøgte. Friluftsrådet har særligt anført, at rådet *"frygter, at indgrebet i det smukke grønne åndehul vil medføre uoprettelig skade for både flora, fauna og ikke mindst de mange besøgende, der dagligt nyder godt af havens skønhed og mange friluftaktiviteter. Præstegårdshaven er trods alt kun 16.000 m² stor, og med fjernelse af markante stendiger, bevaringsværdige træer og muldlaget samt kronereducering af andre store træer i en betragtelig del af området, mister haven en stor del sin tiltrækningskraft. Rådet stiller sig samtidig tvivlende overfor, om en potentiel retablering 4-5 år ud i fremtiden vil genskabe havens samlede kvaliteter."*

Endvidere har Danmarks Naturfredningsforening rejst indsigelse mod det ansøgte og navnlig anført, at præstegårdshaven, derunder et mindre haveparti, omkranset af høje hække, er vigtig at bevare som en grøn plet midt i Birkerød, samt at haven ikke blot fredningsmæssigt, men også i andre relationer og fra andre steder har fået anerkendelse som et betydeligt grønt område. Endvidere findes flere forskellige arter flagermus i området. Hvis der skal være en oplagsplads/byggeplads, skal det ifølge ansøgningen være til 2012, hvorfor man ikke kan tale om noget midlertidigt, og en retablering derefter vil tage mange år.

Rudersdal Kommune har oplyst, at det berørte areal i præstegårdshaven udgør ca. 2.100 m². Arealet ønskes anvendt i perioden fra den 1. november 2008 til den 1. juli 2012 til byggepladsformål, derunder opstilling af skure og containere samt oplagring af materialer. Der vil blive sørget for nedtagning af kampestensdiger, rydning af hække, buske og træer, opgravning af muld og indhegning af oplagspladsen/byggepladsen og efter endt brugt retablering af haven. Kommunen har anbefalet, at der gives tilladelse til det ansøgte. Træerne og planterne i præstegårdshaven findes efter kommunens opfattelse ikke bevaringsværdige, bortset fra to store kastanjetræer, men de er efter det oplyste syge og har derfor en tidsbegrænset værdi for haven. Området mod øst, bag bøgehækken, hvor der er skolehaver, er endvidere efter kommunens opfattelse ikke noget problem. Hvis man anser æbletræerne for bevaringsværdige, kan man eventuelt pode andre træer med skud fra dem.

Rudersdal Kommune vil i givet fald skal stå for opgravning, retablering m.m. Kommunen er i øvrigt af den opfattelse, at præstegårdshaven trænger til fornyelse, hvorfor projektet vil ske i samarbejde med brugerne. Det er afgørende for kommunen, at tunge trafikanter ikke skal køre for langt, og at den normale færdsel kan fungere, medens centerbyggeriet foregår. Kommunen er villig til at få etableret en grøn afskærmning set fra kirken.

Schaumann Development A/S har oplyst, at mulden, som graves op fra haven, henlægges og bruges igen ved havens retablering. Der skal formentlig lægges 20-30 cm stabil grus ud på oplagingspladsen/byggepladsen. Schaumann Development A/S havde overvejet at søge tilladelse til at benytte pladsen ved SuperBrugsen, men det kan ikke lade sig gøre på grund af indkørslen til parkeringskælderen under butikken. En oplagingsplads tæt på byggeriet er nødvendig, for at de tunge maskiner ikke skal gennem den tætte trafik i byen.

Fredningsnævnet kan på baggrund af oplysningerne i sagen og den foretagne besigtigelse delvist imødekomme ansøgningen og meddeler herefter i medfør af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, dispensation til, at der etableres oplagingsplads/byggeplads på et område i en del af præstegårdshaven. Områdets grænse er vist på vedhæftede skitse. Nordgrænsen flugter med nordsiden af den gamle præstegårds østfløj, idet rosenhaven ikke ses bevaringsværdig og kan retableres på ret kort tid. Fra præstegårdens sydøstlige hjørne flugter grænsen mod vest med bygningens østside. Sydgrænsen går parallelt med præstegården og umiddelbart nord for det nordligste kastanietræ, idet kastanietræerne på grund af deres tilstand tillades fældet. Vestgrænsen følger bøgehækken, som skal bevares, til fredningens sydgrænse.

Dispensationen må ikke udnyttes, før området er heget på en måde, som hindrer, at resten af fredningen berøres under byggeriet.

Området skal være retableret inden den 1. juli 2012.

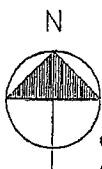
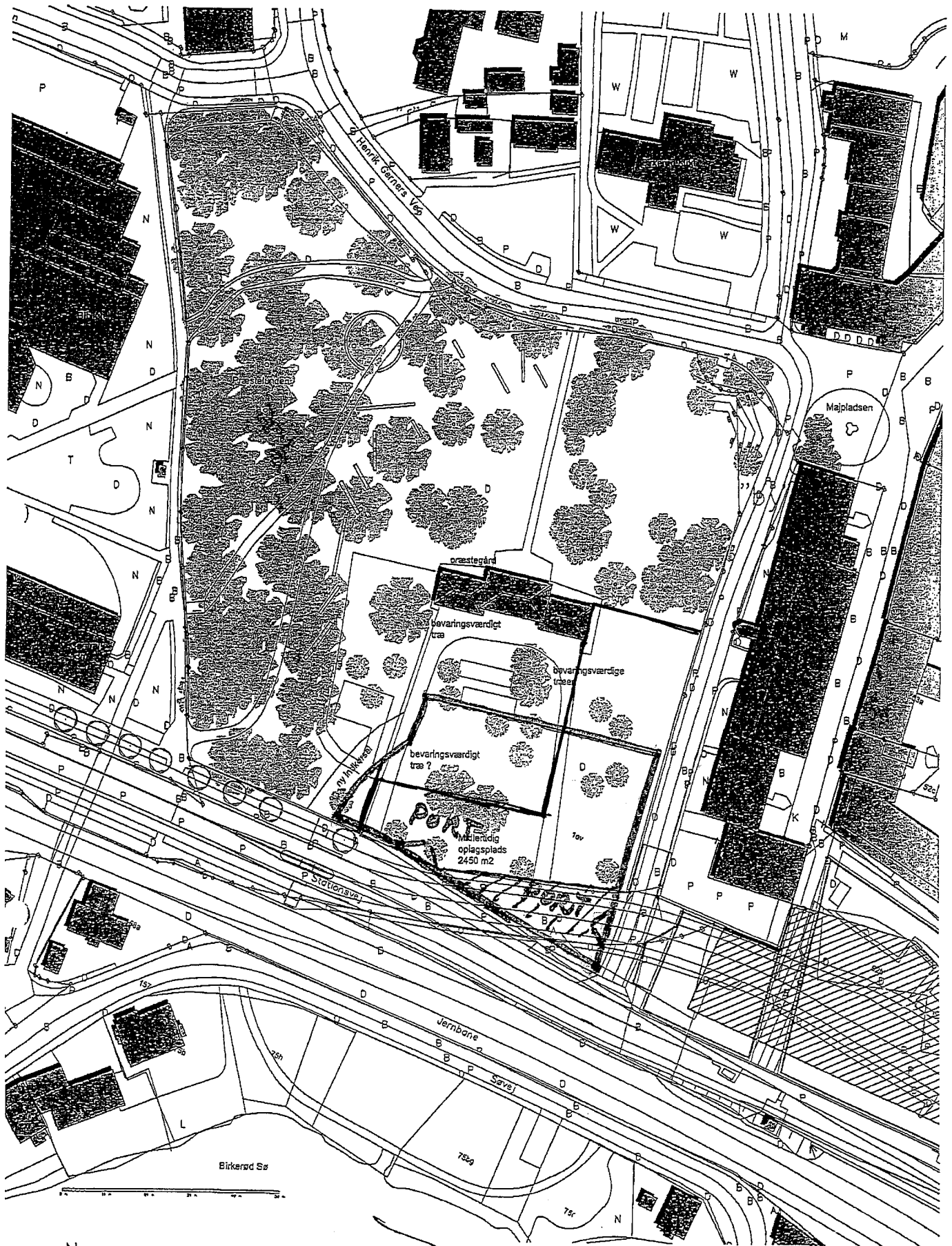
Kopi af denne skrivelse sendes til By- og Landskabsstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforening m.fl. Der kan inden 4 uger fra den dag, denne afgørelse er modtaget, klages til Naturklagenævnet over afgørelsen. Klagen skal ifølge naturbeskyttelseslovens § 87 indgives skriftligt inden fristens udløb til nærværende Fredningsnævn, der videresender den til Naturklagenævnet.

Det er en betingelse for Naturklagenævnets behandling af en klage, at klageren indbetaler et gebyr på 500 kr. til Naturklagenævnet, der vil sende en opkrævning på gebyret, når klagen er modtaget fra Fredningsnævnet. Naturklagenævnet vil ikke påbegyn- de behandling af klagen, før gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrordningen kan findes på Naturklagenævnets hjemmeside www.nkn.dk.

Tilladelsen må i henhold til § 87, stk. 3, ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

I henhold til naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, bortfalder tilladelsen, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er meddelt.

Hans Chr. Poulsen
formand

ALECTIA

PRO 13/5

2008

Rudersdal Kommune, Præstegårdshaven i Birkerød
 Plan af eksist. forhold og forslag til midlertidig oplagsplads

BEREGN./UDF./GODKØBENDT:	FILNAVN:	MÅL:	DATE:	SAG NR.:	TEGN. NR.:
LAJ/PJ		1:750	25.03.2008	185	8.000

Sendt til: • •

Miljøcenter Roskilde
Danmarks Naturfredningsforening
By- og Landskabsstyrelsen
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomite
Dansk Ornitologisk Forening, att. Knud Flensted
Kulturarvsstyrelsen
Friluftsrådet, Gunnar Brusch

By- og Landskabsstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

30. marts 2009
J.nr. NKN-121-00147
ajens

Modtaget i
By- og Landskabsstyrelsen

31 MRS. 2009

Hermed følger Naturklagenævnets afgørelse af dags dato i sagen om etablering af midlertidig oplagsplads i Rudersdal Kommune.

Med venlig hilsen

Anne Jensen
Afdelingssekretær

Afgørelsen er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening Rudersdal, v/Bill Arthy, Klosterhaven 8, 3460 Birkerød
- Præstegårdens Havekreds, v/Kirsten Lindberg, Kirkevej 1, 3460 Birkerød
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø
- Rudersdal Kommune (sendes pr. mail rudersdal@rudersdal.dk)
- Schaumann Development, Att.: Thomas Engstrøm, Strandvejen 58, Postboks 90, 2900 Hellerup
- By- og Landskabsstyrelsen, Haraldsgade 53, 2100 København Ø
- Fredningsnævnet for København, Dommerkoret, Hummeltoftevej 10, 2830 Virum

3 0 MRS. 2009J.nr. NKN-121-00147
LTP

Afgørelse
i sagen om etablering af en midlertidig oplagsplads i Rudersdal Kommune

Fredningsnævnet for København har den 9. september 2008 efter naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, meddelt dispensation fra Overfredningsnævnets kendelse af 8. marts 1952 om fredning af Birkerød Kirkes omgivelser til etablering af en oplagsplads/byggeplads i Den Gamle Præstegårdshave i forbindelse med et forestående centerbyggeri. Afgørelsen er påklaget til Naturklagenævnet af Danmarks Naturfredningsforening og af Præstegårdens Havekreds.

Ifølge Overfredningsnævnets kendelse må der i præstegårdshaven "intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres."

Haven er også omfattet af lokalplan nr. 92 af 23. november 2005 for Birkerød bymidte – centerområdet. Lokalplanen har til formål at fastlægge rammer, der kan være med til at styrke Birkerød Hovedgades funktion som hovedcenter for kommunen. Ifølge lokalplanens § 9.4 må de på kortbilag 2 viste bevaringsværdige træer ikke fældes eller beskæres uden kommunens tilladelse.

Rudersdal Kommune har den 25. juni 2008 endelig vedtaget lokalplan nr. 203 for den sydlige del af centerområdet i Birkerød bymidte samt tillæg nr. 13 til kommuneplanen med henblik på at give mulighed for at opføre et større butikscenter ved Stiholmvej, Stationsvej og Bistrupvej og dermed styrke Birkerøds bymidte som handelscenter.

Det fremgår af sagen, at Schaumann Development A/S som bygherre for det kommende centerbyggeri har ansøgt om tilladelse til i perioden fra den 1. november 2008 til den 1. juli 2012 at etablere en oplagsplads/byggeplads på et 2.100 m² stort areal, delvist et nedlagt vejareal, delvist et areal i den sydøstlige del af præstegårdshaven i forbindelse med byggeriet. På grund af den forholdsvis lille plads der er til selve byggeriet er det vanskeligt at finde et andet område end præstegårdshaven

og de eksisterende veje til brug for mandskabsskure og andre byggefaciliteter samt til oplagring af materiale. Efter endt brug vil haven og vejarealet blive retableret.

Det ansøgte kræver dispensation fra såvel Overfredningsnævnets kendelse som fra lokalplan nr. 92, idet ansøgningen indebærer, at to i henhold til lokalplanen bevaringsværdige hestekastanjetræer skal fældes.

Rudersdal Kommune har overfor fredningsnævnet tilkendegivet, at et flertal i byplanudvalget er positivt indstillet overfor at imødekomme det ansøgte og har anbefalet, at der meddeles dispensation fra fredningen.

Kommunen har ladet et konsulentfirma for træpleje foretage en undersøgelse af de i lokalplan nr. 92 udpegede bevaringsværdige træer i præstegårdshaven, herunder de to gamle hestekastanjetræer som ligger inden for det ansøgte område, med henblik på at vurdere deres sundhedstilstand.

Det fremgår af undersøgelsen, at det ene af de to hestekastanjetræer har store sår på rodudløb, store sår på stamme og huller i stammen, som vil kunne bevirke, at træet pludseligt taber store grene. Vægten på den nederste vestlige sidegren bør reduceres. Det andet har også sår på rodudløb, store sår på stammen, råd i sårflade samt huller i stammen. Der er flere indrådnede huller ved stammeforgreningen og ingen frisk ved på den nordlige side. Træet er alvorligt svækket og bør fældes, hvis der er offentlig adgang til arealet under og omkring træet. Træernes fremtid bør tages op til revision, hvis der forekommer brud på større grene.

De øvrige træer, der vil blive berørt af anlægget, vil ifølge kommunen kunne erstattes af andre træer i forbindelse med en påtænkt forskønnelse af parken.

Kommunen har på den baggrund overfor fredningsnævnet anbefalet, at de to hestekastanjetræer fældes, det ene med det samme af sikkerhedsmæssige grunde. Værdien af det andet kastanjetræ i en længere tidshorisont (mere end 10 år) anses for at være for ringe. Træerne kan med fordel erstattes ved gentilplantning af store, nye træer, som derved kan sikre parken en smuk ramme og værdi på længere sigt. Landskabeligt vil det også tilføre haven værdi, at de to store ægte kastanjetræer ved præstegården vil blive fremhævet og komme mere til deres ret i et fremtidigt anlæg.

Kommunen har også anbefalet at de øvrige (ikke bevaringsværdige) træer, som vil blive berørt af det ansøgte fældes.

Parkens nuværende funktioner sikres så vidt muligt under oplaget, dog skal skolehaverne etableres et andet sted i parken fra næste dyrkningssæson. Petaquebaner berøres heller ikke og adgangsvejen til præstegården opretholdes, så husets funktion kan fortsætte som i dag.

Der er også behov for et ca. 400 m² stort areal til mulddepot. Kommunen har foreslået et ca. 250 m² stort areal nord for oplagspladsen anvendes til formålet. Med hensyn til de resterende 150 m² har kommunens foreslået, at entreprenøren udarbejder en detaljeret byggepladsplan og at der reserveres et areal til skurvogne som ikke afrømmes og som ikke belastes til arbejdskørsel.

Fredningsnævnet har den 28. august 2008 besigtiget området sammen med sagens parter og Danmarks Naturfredningsforening og Miljøcenter Roskilde.

Danmarks Naturfredningsforening anførte bl.a. at præstegårdshaven er vigtig at bevare som en grøn plet midt i Birkerød.

Dertil kommer, at der findes flere forskellige flagermus i området. Ifølge en rapport udarbejdet på foreningens vegne af Hans Baagø, Zoologisk Museum baseret på gennemlytning af området med en avanceret flagermusdetektor findes der 5 arter af flagermus. Rapporten udelukker ikke, at der er en ynglekoloni af vandflagermus i et af de store træer i haven, det er dog vanskeligt at sige nøjagtigt hvilket træ det drejer sig om. Det vil kræve yderligere undersøgelser. De store træer har en optimal placering i forhold til dens jagtmuligheder og behov for flere træhulheder at veksle imellem. Flere af træerne har formentlig velegnede hulheder og man bør derfor under alle omstændigheder være så afholdende som mulig med at fælde træer i haven.

Rapporten udelukker ikke, at trolldflagermusen, brunflagermusen og dværgflagermusen også yngler i området. De pågældende flagermus samt skimmelflagermusen benytter med sikkerhed haven som fourageringssted.

Foreningen har også bemærket, at der er andre steder i Birkerød, hvor oplagspladsen vil kunne anlægges, bl.a. et område med asfalt/fliser ved Super Brugsen

Ansøger bemærkede, at man har overvejet pladsen ved Super Brugsen som en alternativ mulighed, men indkørslen til parkeringskælderen under butikken er i vejen for en placering der. En oplagsplads tættere på byggeriet vil i givet fald betyde, at tunge maskiner skal gennem den tætte trafik i byen.

Fredningsnævnet har på ovenstående baggrund meddelt dispensation fra fredningskendelsen til etablering af en oplagsplads på et nærmere angivet areal, som vist på en medfølgende skitse. Arealet afviger fra det ansøgte, idet nordgrænsen flugter med nordsiden af den gamle præstegårds østfløj, idet rosenhaven ikke anses for bevaringsværdig og kan reetableres på ret kort tid. Fra præstegårdens sydøstlige hjørne flugter grænsen mod vest med bygningens østside. Sydgrænsen går parallelt med præstegården og umiddelbart nord for det nordligste hestekastanjetræ, idet kastanjetræerne på grund af deres tilstand tillades fældet. Vestgrænsen følger bøgehækken, som skal bevares, til fredningens sydgrænse. Området skal være reetableret inden den 1. juli 2012.

Danmarks Naturfredningsforening har i klagen anført, at den ansøgte oplagsplads er nabo til det kommende centerbyggeri. Etablering af pladsen indebærer nedtagning af kampestensdiger, rydning af hække, buske og træer, fjernelse af det øverste lag muld til en dybde af 0,5 til 1 meter, udlægning af stabil grus og indhegning af hele pladsen. Foreningen finder det tvivlsomt, om området vil kunne reetableres i den oprindelige tilstand inden for en overskuelig årrække.

En dispensation vil kunne skabe en uheldig præcedens for anvendelse af fredede områder til lignende byggeprojekter i fremtiden.

Foreningen har endvidere henvist til det udarbejdede notat om forekomsten af flagermus i området, som foreningen fremlagde under fredningsnævnets besigtigelse, og hvorefter der meget vel kan være en ynglekoloni af vandflagermus i et af de store træer i haven. Flagermus er omfattet af bilag IV til EU-habitat direktivet, hvorefter yngle- og rasteområder ikke må ødelægges. Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 2, kan fredningsnævnet kun meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredningsbestemmelse i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller betydelige forstyrrelse af arter, som området er udpeget for. Dette skal fremgå af afgørelsen efter stk. 1.

Fredningsnævnet har imidlertid ikke foretaget en sådan vurdering eller omtalt den vurdering, som foreningen har ladet udarbejde, endsige inddraget den i den trufne afgørelse. Uanset at området ligger i byzone og at der er tale om forekomst af flagermus i et parklignende område kan der ikke ses bort fra beskyttelsesforpligtelserne efter habitatdirektivet. Omvendt er foreningen også opmærksom på at en mindre forekomst af bilag IV arter, i f.eks. enkeltstående træer, ikke nødvendigvis indebærer et forbud mod iværksættelse af tiltag, som vil kunne gennemføres uden at mindske forekomsten af den pågældende art i lokalområdet som sådant.

Foreningen har endvidere påpeget, at der er alternative placeringsmuligheder.

Foreningen finder derfor, at Naturklagenævnet bør ændre dispensationen til et afslag eller alternativt hjemvise sagen til fredningsnævnet til fornyet behandling, da der ikke foreligger det fornødne grundlag for at meddele dispensation, jf. § 50, stk. 2.

Præstegårdens Havekreds har i klagen ligeledes bemærket, at fredningsnævnet ikke har foretaget en nærmere vurdering af om det ansøgte vil indebære en forringelse af levestederne for de beskyttede flagermusarter, som findes i parken. Der bør derfor ikke meddeles tilladelse til fældning af træer, jordafrydning, opmagasinering eller til tung trafik på området. Nedtagning af stengærder og fjernelse af træstubbe mv. vil være ødelæggende for en evt. bestand af stor vandsalamander.

Havekredsen finder det principielt forkert at meddele en dispensation, der ikke skal ske tilgodese almenvellet, men alene en enkelt entreprenørs adgang til en oplagsplads under et byggeri i nærheden af parken. En oplagsplads er en skæmmende indretning om end den kun er midlertidig, dog med langvarige, uoprettelige konsekvenser for parken. Nævnet har fastsat en tidsfrist for reetableringen, men ikke bestemt, hvordan reetableringen skal ske, eksempelvis gennem en af kommunen udarbejdet reetableringsplan.

Efter havekredsens opfattelse bør sagen hjemvises til fornyet behandling i fredningsnævnet med henblik på at foretage de nødvendige vurderinger i henhold til forpligtelserne efter habitatdirektivet.

Kommunen har til klagerne anført, at anbefalingen af det ansøgte overfor fredningsnævnet er begrundet i ønsket om at finde en hensigtsmæssig placering af et midlertidigt anlæg i forbindelse med opførelse af et større centerbyggeri i den sydlige del af centerområdet i Birkerød.

Anvendelsen af et afgrænset areal på ca. 2100 m² af det i alt 15.700 m² store offentlige haveareal umiddelbart op ad den kommende byggeplads er efter kommunens vurdering den løsning, der tager størst muligt hensyn til den samlede trafikale situation i centerområdet. Med denne placering af oplagspladsen/byggepladsen undgår man at få tung byggeplads trafik gennem større områder. Andre placeringsmuligheder er blevet vurderet, men er fundet for problematiske.

Der er tale om en "kirkeomgivelsesfredning" og ikke en tilstandsfredning. Formålet er at bevare kirken som et smukt led i bybilledet og bestemmer derfor, at der i denne gamle præstegårdshave mod syd intet som helst må opføres, herunder foretages skæmmende indretninger i form af hønsehuse, skure, retirader, garager, drivhuse, boder, sprøjtehuse, ledningsmaster, transformatorstationer o.lign., alt sammen betragtet som tidsubegrænsede, faste installationer. Fredningen indeholder ikke bestemmelser om bevaring af beplantning eller andre særlige kendetegn ved haven. På grund af

terrænforholdene fra kirken og ned gennem præstegårdshaven, beplantning og bebyggelse vil en midlertidig oplagsplads/byggeplads ikke være særlig synlig fra kirken og dens nære omgivelser.

Kommunen har i øvrigt bemærket, at en forudsætning for en gennemførelse af centerbyggeriet har været en omlægning af den eksisterende Stationsvej. Med denne omlægning, som er i gang, vil et nedlagt vejareal på ca. 400 m² blive tillagt Den Gl. Præstegårdshave. Kommunen vil i den forbindelse foretage en samlet og tiltrængt nyvurdering af haven med henblik på at gøre den mere tilgængelig og åben for byens borgere og besøgende. Retablering af haven efter nedlæggelse af oplagspladsen vil passende kunne indgå i denne nyvurdering med henblik på udarbejdelsen og realiseringen af en ny helhedsplan for haven. Kommunen har valgt selv at stå for retableringen. Kommunen har i øvrigt henvist til bygherrens oplæg til indretning af oplagspladsen/byggepladsen dateret 20. oktober 2008, som indebærer at de omtalte to hestekastanjetræer kan bibeholdes.

Haven fremtræder i dag som en typisk præstegårdshave eller park, der er delvist opdelt i til dels lukkede områder, der betjener forskellige foreninger og brugerkredse med petanquebaner, skolehaver, en rosenhane, et område med pil til pileflet mv. Det er kommunens hensigt at give haven et visuelt, naturmæssigt og rekreativt løft, så den i højere grad fremtræder som et væsentligt offentligt rekreativt areal i byområdet/centerområdet. Med hensyn til afgrænsningen af byggepladsen/oplagspladsen er der taget hensyn til, at en række aktiviteter kan fortsætte som hidtil.

Kommunen har til spørgsmålet om den manglende vurdering af hvorvidt beskyttelsesforpligtelserne i habitatdirektivet for flagermus er tilgodeset anført, at af de 5 flagermusarter, der findes i området benytter alle, undtagen skimmelflagermusen, træer som levested både om sommeren og om vinteren. Brunflagermusen er særligt knyttet til træer, idet denne art næsten udelukkende anvender træer med hulheder som levesteder.

På baggrund af en besigtigelse af området og i lyset af det nu foreliggende forslag til placering af oplagspladsen har kommunen vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre forstyrrelse af flagermusene i området. Begrundelsen herfor er, at ingen af de større og ældre træer, der potentielt kan fungere som levesteder for flagermus, vil blive påvirket. De træer, der vil blive fældet, er alle så lave at de ikke er sandsynlige levesteder for flagermus. I den del af parken, der ikke vil blive berørt af det ansøgte findes mange store og ældre træer, der er potentielle levesteder for flagermusene. Det er derfor sandsynligt, at de observerede flagermus anvender disse træer som levested.

Præstegårdens Havekreds har noteret sig, at oplags-/byggepladsen ifølge det nu foreliggende projekt vil kunne etableres uden at de to hestekastanjetræer fældes. Det er dog ifølge havekredsen alligevel højst usandsynligt, at pladsen ikke vil forstyrre flagermusene, da den vil blive placeret umid-

delbart op ad træernes stammer og indebære støj og rystelser, som vil forstyrre dyrene, formentlig i hele benyttelsesperioden på 3-4 år. Såfremt de lavere træer i området fældes, som følge af projektet vil man fjerne flagermusenes fourageringsområder. Det er netop mangfoldigheden af træer i både art og alder, der giver mulighed for et så unikt stort antal flagermus på denne lokalitet.

Havekredsen har henvist til habitatdirektivets artikel 12 og til at de flagermusarter, som findes i haven er medtaget på den danske rødliste over truede arter klassificeret som "V" for arter, som er i fare for at forsvinde og som "R" for arter, som er meget sjældne.

Kommunen har ikke foretaget en egentlig habitatundersøgelse af området og har derfor ikke haft grundlag for at vurdere om flagermusene vil blive forstyrret eller ej. Fredningsnævnet burde have pålagt kommunen at udarbejde en sådan undersøgelse, inden nævnet traf afgørelse i sagen.

For at de to kastanjetræer skal kunne overleve skal oplagspladsen placeres udenfor træernes rodzone af hensyn til træernes optagelse af næring via deres rodnet. For træer gælder generelt at diameteren af deres rodsystem er 4-7 gange diameteren af kronen, så man skal holde sig uden for denne zone for at undgå at skade træet, jf. en vedlagt udtalelse fra universitetslektor, cand. scient. Jette Dahl Møller. Hvis denne zone ikke overholdes vil træerne på længere sigt dø og dermed vil flagermusenes levested forsvinde.

Havekredsen er uforstående overfor, at fredningsnævnet har meddelt en midlertidig dispensation til etablering af en oplagsplads uden at være bekendt med kommunens planer for renovering af haven. Havekredsen frygter, at kommunens intention om at ville foretage en nyvurdering af haven og gøre den mere tilgængelig og åben vil føre til, at haven omdannes til en almindelig bypark, hvor sporene af den gamle præstegårdshave forsvinder. Præstegårdshaver kan have mange udtryk. Det unikke ved denne præstegårdshave er ud over den gamle beplantning, den velbevarede opdeling i haverum og at den fremstår med sine haverum. Der er ikke tale om at "haven er opdelt i delvist lukkede områder, der betjener forskellige foreninger", som anført af kommunen, men om en særdeles velbevaret og fredet præstegårdshave.

Havekredsen har flere gange modtaget misvisende og fejlagtige kort fra kommunen og er uforstående overfor, at man godkender ikke-målfaste skitser af oplagspladsen med så omfattende potentielle ødelæggelser af præstegårdshavens helt unikke lille biotop.

Naturklagenævnet har anmodet By- og Landskabsstyrelsen om at vurdere, hvorvidt styrelsen er enig i kommunens vurdering af, at etablering af den midlertidige oplagsplads uden at fjerne de omhand-

lede to hestekastanjetræer ikke vil ødelægge eller beskadige flagermusenes yngle- og rastepladser i strid med forpligtelserne efter habitatdirektivet.

Styrelsen har noteret sig, at der skal foregå oplagring af jord og kørsel i op mod 4 år umiddelbart op ad de gamle træer, som med stor sandsynlighed huser kolonier af flagermus. Desuden påtænkes reetablering og bearbejdning af jordbunden i den sydlige del af parken. Konsekvenserne af det for træernes overlevelse eller for flagermusenes benyttelse af området ser ikke ud til at være vurderet. Styrelsen bemærker i den forbindelse, at bl.a. vandflagermusen ikke uden videre flytter kolonier væk fra området.

På det foreliggende grundlag finder styrelsen det usikkert, om projektet kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområderne for flagermus i snæver forstand eller påvirke den vedvarende økologiske funktionalitet af levestederne for de lokale bestande af flagermus. Det kan derfor ikke endelig afgøres om en dispensation kan meddeles i overensstemmelse med forpligtelserne i habitatdirektivet.

Styrelsen finder det imidlertid sandsynligt, at det normalt vil være muligt at afværge eventuelle skader på lokale bestande og deres yngle- og rasteområder som et projekt af denne karakter måtte medføre. Det kan bl.a. ske ved at beskytte gamle træer, herunder rodzone og stammer, ved at opsætte redekasser og ved at sikre, at der også på længere sigt vil være nye træer til erstatning for gamle træer.

Besigtigelse

Naturklagenævnet har den 17. marts 2009 besigtiget området og holdt møde med sagens parter.

Afgørelse

I sagens behandling har deltaget 9 af Naturklagenævnets 10 medlemmer: Lars Busck (formand), Ole Pilgaard Andersen, Martin Glerup, Leif Hermann, Inger Støjberg, Anders Stenild, Poul Søgaard, Jens Vibjerg og Henrik Waaben.

Naturklagenævnet udtaler:

Ifølge naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, kan fredningsnævnet meddele dispensation fra en foreslået eller fastsat fredningsbestemmelse, når det ansøgte ikke vil stride mod fredningens formål.

Ifølge stk. 2, kan fredningsnævnet kun meddele dispensation i eller uden for et internationalt naturbeskyttelsesområde, hvis det ansøgte ikke indebærer forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter, som området er udpeget for.

Det fremgår af stk. 3, at fredningsnævnet kun kan meddele dispensation fra en fredning eller en foreslået fredning, hvis det ansøgte ikke kan,

- beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, som er nævnt i bilag 3 til loven, eller
- ødelægge de plantearter, som er nævnt i bilag 5 til loven i alle livsstadier.

Selv om betingelserne i stk. 3, ikke er opfyldt, kan fredningsnævnet, hvis der ikke findes et tilfredsstillende alternativ, meddele dispensation. Dispensationen må ikke hindre opretholdelse af den pågældende bestands bevaringsstatus i dens naturlige udbredelsesområde og skal have til formål at

1. beskytte vilde dyr og planter og bevare naturtyperne,
2. forhindre alvorlig skade navnlig på afgrøder, besætning, skove, fiskeri, vand og andre former for ejendom,
3. sikre hensyn til den offentlige sundhed og sikkerhed eller andre bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser, herunder af social og økonomisk art, og hensyn til væsentlige gavnlige virkninger på miljøet,
4. fremme forskning og undervisning,
5. genoprette en bestand, genudsætte eller opdrætte arter, herunder kunstigt at opformere planter, eller
6. tillade indsamling eller opbevaring af enheder af arter, der er nævnt i bilag 3 til loven, i et begrænset og specificeret antal og under strengt kontrollerede betingelser.

Ifølge stk. 5 skal det fremgå af afgørelser efter stk. 1, at betingelserne i stk. 2-4 er opfyldt.

Der er tale om en fredning af Birkerød Kirkes omgivelser. Formålet med fredningen er ikke udtrykkeligt angivet i deklARATIONEN, men formålet med kirkeomgivelsesfredninger har generelt været at bevare kirkerne som en del af landskabs- og bybilledet og sikre et friareal omkring kirkerne.

Ifølge fredningen må der i præstegårdshaven mod syd (på den anden side af vejen) matr.nr. 1a, intet som helst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres.

Præstegårdshaven er på i alt 15.700 m² og er delvist opdelt i mindre lukkede områder. Haven benyttes af forskellige foreninger og brugerkredse, idet der er indrettet petanquebaner, skolehaver, en rosenhave, et område med pil til pileflet mv.

Der er ansøgt om dispensation fra fredningskendelsen til at etablere en midlertidig 2.100 m² stor oplags-/byggeplads på et nærmere angivet areal i haven til brug for et nærliggende centerbyggeri i den periode, hvor byggeriet foregår – en ca. 2 årig periode. Der skal afrømmes muld, der lægges i depot, og etableres grusbelægning på dele af arealet. Udover byggematerialer skal der opstilles containere på arealet.

Ifølge Naturklagenævnets praksis bør der udvises meget stor tilbageholdenhed med at dispensere til byggeri og anlæg indenfor inden for kirkeomgivelsesfredninger, særligt når der som i denne sag er tale om et anlæg, der ikke tjener et kirkeligt formål.

Et flertal på 7 af nævnets medlemmer finder ikke, at der er grundlag for at fravige den restriktive praksis og meddele dispensation til etablering af de ansøgte oplagsplads uanset anlæggets midlertidige karakter. Flertallet har herved navnlig lagt vægt på havens kulturhistoriske værdier og rekreative benyttelse. Flertallet stemmer derfor for at ændre fredningsnævnets dispensation til et afslag.

Mindretallet (Inger Støjberg og Jens Vibjerg) finder, at der bør meddeles dispensation til det ansøgte, dog ikke for så vidt angår græsarealet syd for de to hestekastanjetræer. Disse medlemmer stemmer derfor for at stadfæste fredningsnævnets dispensation, men med et mere begrænset areal.

I overensstemmelse med stemmeafgivningen går Naturklagenævnets afgørelse herefter ud på, at Fredningsnævnet for Københavns dispensation af 9. september 2008 ændres til et afslag.

På Naturklagenævnets vegne

Lisbeth Toft-Petersen

Fuldmægtig

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 99 68 48 00

Rudersdal Kommune
Att.: Lone Wille Jørgensen

kobenhavn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
FN-KBH-47-2017

Via e-post: LWJ@rudersdal.dk

Den 31. oktober 2017

Birkerød Kirke – Informationskilte

Over for fredningsnævnet er der ansøgt om dispensation til anbringelse af et antal informationskilte på ejendommen matr.nr. 1^{ev} Birkerød By, Birkerød, beliggende Stationsvej 32 i Birkerød. Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet. Den nærmere placering fremgår af følgende kortudsnit:

Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 8. marts 1952 om fredning af Birkerød Kirkes omgivelser.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”I præstegaardshaven mod syd (paa den anden side af vejen), matr. nr. 1 a maa intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres.”

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der findes ikke internationale naturbeskyttelsesområder i relevant afstand fra ansøgers ejendom. Miljøstyrelsen har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Sagens behandling

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Miljøstyrelsen, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, og hos Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF

Rudersdal Kommune har indstillet, at dispensationsansøgningen imødekommes på følgende vilkår:

- a) at der foreligger en samlet plan for placering af stander og skilte, som også fastlægger en ensartet afstand og placering til de træer, som der opsættes skilte ved,
- b) at skiltestanderne ved de enkelte træer udføres med træstolper, der fremstår ubehandlet. Stolperne skal være i eg eller andre sorter, som kan tåle ikke at være behandlede,

Kommunens forvaltning havde til byplanudvalget indstillet, at følgende yderligere vilkår skulle stilles:

- c) at træstolperne etableres med samme højde på maks. 30 cm, og
- d) at skiltene ved de tre indgange udformes, så de følger kommunens retningslinjer for orienterende skiltning i byparker og i respekt for allerede opsatte skilte.

Danmarks Naturfredningsforening har ikke udtalt sig i høringen, da foreningen er ansøger på projektet.

Friluftsrådet har udtalt sig til støtte for ansøgningen.

I afgørelsen har deltaget dommer Søren Holm Seerup (formand), Birthe Aasted (udpeget af miljøministeren) og Gitte Rasmussen (udpeget af Rudersdal Kommune).

Afgørelsen er truffet i enighed.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til udførelse af projektet, på følgende vilkår:

- a) at der foreligger en samlet plan for placering af stander og skilte, som også fastlægger en ensartet afstand og placering til de træer, som der opsættes skilte ved,
- b) at skiltestanderne ved de enkelte træer udføres med træstolper, der fremstår ubehandlet. Stolperne skal være i eg eller andre sorter, som kan tåle ikke at være behandlede,
- c) at træstolperne etableres med samme højde på maks. 30 cm, og
- d) at skiltene ved de tre indgange udformes, så de følger kommunens retningslinjer for orienterende skiltning i byparker og i respekt for allerede opsatte skilte.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at det ansøgte ikke strider mod fredningens formål, men tværtimod bidrager til at formidle de naturhensyn, som fredningen har til formål at baretage.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven.

Tilladelsen må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet. Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at tilladelsen bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Søren Holm Seerup
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Rudersdal kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,

- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varer væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.

FREDNINGSNÆVNET FOR KØBENHAVN

Retten i Lyngby
Lyngby Hovedgade 96
2800 Kgs. Lyngby
Tlf. 99 68 48 00

Rudersdal Kommune
Att.: Lone Wille Jørgensen

kobenhavn@fredningsnaevn.dk
www.fredningsnaevn.dk
FN-KBH-69-2019

Via e-post: lwj@rudersdal.dk

Den 12. oktober 2019

Birkerød Kirkes omgivelser – Skolehaver

Over for fredningsnævnet er der ansøgt om dispensation til etablering af skolehaveprojekt på ejendommen matr.nr. 1^{ev} Birkerød By, Birkerød, beliggende Stationsvej 32 i Birkerød. Projektet omfatter følgende delelementer

- 16 bede anlagt inden for et samlet areal på 108 m² og med kantning af hvert bed med trærammer bestående af 10cm høje brædder. Mellem bedene vil der være græs, som vil blive slået som plæne.
- Udekøkken etableret med flytbare borde og bålkomfurer. Der vil være fire borde til undervisning, et bord med to vaske og fire bålkomfurer, der vil blive placeret oven på bålface, der enten er forsynet med en bund, hvor strålingsvarmen kastes opad og ikke ned på græsset, eller er placeret på et flytbart brandhæmmende underlag.
- Lille komposteringskasse i træ placeret i havens sydøstlige hjørne bag eksisterende bærbuske ud mod parkeringspladsen ved Stationsvej.
- Opsætning af et ikke nærmere angivet antal mindre skilte med information om projektet og projektets sponsorer. Skiltene kan eventuelt udformes som de interaktive navneskilte, der er opsat ved de forskellige træarter i præstegårdshaven. Der er tale om træstolper med en højde på maks. 30 cm og fremtræden som naturtræ (eg eller anden sort, som kan tåle at stå ubehandlet).

Projektet er nærmere beskrevet i det materiale, der er sendt til fredningsnævnet. Den nærmere placering fremgår af følgende kortudsnit:

Sagens oplysninger

Fredningsforhold

Det fremgår af sagen, at ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets afgørelse af 8.3.1952 om fredning af Birkerød Kirkes omgivelser.

Af fredningsbestemmelserne fremgår blandt andet følgende:

”I præstegaardshaven mod syd (paa den anden side af vejen), matr. nr. 1 a maa intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, opføres.”

Internationale naturbeskyttelsesområder

Der findes ikke internationale naturbeskyttelsesområder i relevant afstand fra ansøgers ejendom.

Rudersdal Kommune har vurderet, at det ansøgte ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Sagens behandling

Fredningsnævnet har ikke foretaget besigtigelse.

Sagen har været sendt til udtalelse hos Miljøstyrelsen, der yder teknisk bistand til fredningsnævnet, og hos Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet og DOF

Rudersdal Kommunes fredningstilsyn har oplyst følgende:

Fredningskendelsen fastlægger, at intetsomhelst, være sig skæmmende indretninger eller andet, må opføres i præstegårdshaven mod syd. Det vil sige syd for Birkerød Kirke. Som tilsynsmyndighed på fredningen er det kommunens vurdering, at denne restriktive bestemmelse omfatter alle elementer, som opstilles eller opføres, så det påvirker både udsyn fra og indsyn til kirken.

Rudersdal Kommunes Byplanudvalg vedtog på møde den 12. juni 2019, at anbefale Fredningsnævnet for København, at der meddeles dispensation/tilladelse fra fredningen på følgende vilkår:

- a) at de tidsafgrænsede undervisningsforløb for skoleklasser afholdes i skoletiden på hverdage,
- b) at der efter afholdelse af hvert undervisningsforløb foretages oprydning med det samme med fjernelse af borde, bålkomfurer, bålfade og brandhæmmende underlag, dog med respekt for at bålkomfurer m.m. først kan fjernes, når elementerne er afkølede, og
- c) at der maks. opsættes en træstolpe i ubehandlet naturtræ med information om skolehaveprojektet. Informationen må ikke omfatte reklamering for sponsorer og andre.

Det skal bemærkes, at der forud for Byplanudvalgets behandling af sagen var givet tilladelse til etablering af 12 bede som supplement til fire allerede eksisterende bede. Som tilsynsmyndighed på fredningen havde kommunen vurderet, at bedenes etablering ikke var i strid med fredningskendelsens bestemmelse om skæmmende indretninger, der kan påvirke både udsyn fra og indsyn til kirken.”

Fredningsnævnet har ikke modtaget indsigelser over for det ansøgte.

I afgørelsen har deltaget dommer Søren Holm Seerup (formand), Anne-Marie Wivel (udpeget af miljøministeren) og Gitte Rasmussen (udpeget af Rudersdal Kommune).

Afgørelsen er truffet i enighed.

Fredningsnævnets afgørelse

I medfør af § 50, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven meddeler nævnet herved dispensation til udførelse af projektet, på vilkår af

- a) at de tidsafgrænsede undervisningsforløb for skoleklasser afholdes i skoletiden på hverdage,
- b) at der efter afholdelse af hvert undervisningsforløb foretages oprydning med det samme med fjernelse af borde, bålkomfurer, bålfade og brandhæmmende underlag, dog med respekt for at bålkomfurer m.m. først kan fjernes, når elementerne er afkølede, og
- c) at der maks. opsættes en træstolpe i ubehandlet naturtræ med information om skolehaveprojektet. Informationen må ikke omfatte reklamering for sponsorer og andre.
- d) at der ikke opsættes komposteringskasse.

Fredningsnævnet har lagt vægt på, at der er tale om en særligt restriktiv fredning, men at det ansøgte på de fastsatte vilkår ikke strider mod fredningens formål.

Det er fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke indebærer, at der i noget internationalt naturbeskyttelsesområde sker en forringelse af naturtyper og levesteder for arter eller betydelige forstyrrelser af arter som området er udpeget for. Det er endvidere fredningsnævnets vurdering, at det ansøgte ikke kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er nævnt i bilag 3 til naturbeskyttelsesloven, eller ødelægge de plantearter, der er nævnt i bilag 5 til loven.

Tilladelsen fritager ikke ansøger for at søge tilladelse efter anden lovgivning, hvis dette er påkrævet.

Der henvises i øvrigt til klagevejledningen, der er trykt nedenfor.

Med venlig hilsen

Søren Holm Seerup
formand

Andre modtagere af denne afgørelse

Kopi af denne afgørelse er sendt til Miljøstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening, Fri-luftsrådet og Dansk Ornitologisk Forening.

Klagevejledning

Der kan klages over denne afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Klagen skal ifølge lov om naturbeskyttelse § 87 afgives via Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening, jf. vejledning på klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk. Klagefristen udløber ved midnat på dagen for klagefristens udløb. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- Adressaten for afgørelsen,
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
- offentlige myndigheder,
- en berørt nationalparkfond,
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, og
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af en klage, at den, der klager indbetaler et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer (2016-niveau). Klagegebyret reguleres den 1. januar hvert år efter den af Finansministeriet fastsatte sats for det generelle pris- og lønindeks som løbende offentliggjort i forslag til finanslov med virkning for klager, der modtages i nævnet fra og med den 1. februar 2017. Nævnet offentliggør størrelsen af klagegebyret på sin hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret opkræves i forbindelse med klagens oprettelse i Miljø- og Fødevareklagenævnets digitale selvbetjening. Klagen behandles først, når gebyret er betalt. Vejledning om gebyrbetalingen kan ligeledes findes på Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevareklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan også beslutte at tilbagebetale klagegebyret, hvis

- 1) der er indledt forhandlinger med afgørelsens adressat og/eller førsteinstansen om projektilpasninger, og disse forhandlinger fører til, at klager trækker sin klage tilbage, eller
- 2) klager i øvrigt trækker sin klage tilbage, før Miljø- og Fødevarerklagenævnet har truffet afgørelse i sagen.

Gebyret tilbagebetales dog ikke, hvis nævnet vurderer, at der er forhold, der taler imod at tilbagebetale gebyret, f.eks. hvis klagen trækkes tilbage meget sent, herunder efter at klager har haft et afgørelsesudkast i partshøring.

En tilladelse må i henhold til naturbeskyttelseslovens § 87, stk. 3, ikke udnyttes før klagefristen er udløbet, eller behandling af en eventuel klage måtte være afsluttet.

Det følger endvidere af naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1, jf. § 66, stk. 2, at en tilladelse bortfalder, hvis den ikke udnyttes inden 3 år efter, at den er givet.